

Representeras unga lokalt?

En kandidatuppsats om representationen av unga i Sveriges
kommuners beslutande organ

Abstract

In this paper youth representation among Swedish local government politicians is examined. Although youth people (18-29 years) constitute 20% of the electorate only about 7 percent of the politicians are young. This means youths are represented at a quota of 37% compared to the other age groups that average at least 100%. The study aims to find explanations in terms of individual resources and political structures in the Swedish municipalities. The study finds that when it comes to individual resources, the main factor is the education level of the municipality. In terms of political structure, the study finds that the main factor is the presence of the parties' youth leagues in the municipality and how many offices the average politician holds. However when the variables are controlled for between each other the only significance remains in the share of youth league members and social trust.

Nyckelord: Politisk representation, ungas politiska villkor, politiska ungdomsförbund, kommunpolitik, deskriptiv representation

Antal ord: 7725 ord

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Bakgrund och introduktion.....	1
1.2	Syfte och frågeställning.....	2
2	Tidigare forskning	3
3	Varför unga ska representeras och förutsättningar för politiskt engagemang	4
3.1	Varför unga ska representeras av unga – i kommunerna	4
3.1.1	Deskriptiv representation och substantiell representation.....	4
3.1.2	Ska unga vara representerade deskriptivt?	5
3.2	Vad skulle kunna förklara variationen i ungas representation?	6
3.2.1	Individuella resurser	6
3.2.2	Politisk struktur.....	7
4	Metod	8
4.1	Forskningsdesign: Hur kan vi förklara och undersöka ungas representation	8
4.2	Analysenheterna: Sveriges Kommuner.....	8
4.3	Material.....	9
4.4	Definitioner och operationaliseringar.....	10
4.4.1	Unga.....	10
4.4.2	Kommunalt förtroendevalda	10
4.4.3	Representation i politiken.....	11
4.4.4	Individuella resurser	11
4.4.5	Politisk struktur och Ungdomsförbund	12
4.5	Avgränsningar	14
5	Ungas underrepresentation och dess orsaker.	15
5.1	Representationen av unga.....	15
5.2	Förutsättningar för att unga ska representeras.....	17
5.2.1	Individuella resurser	17
5.2.2	Politisk struktur.....	18
5.2.3	Ungas representation – Ett storstadsfenomen?	20
6	Slutsatser	Fel! Bokmärket är inte definierat.

6.1	Ungas representation.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6.2	Individuella resurser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6.3	Politisk struktur.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6.4	Övrigt.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7	Vad kan förbättra ungas representation	23
7.1.1	Jättestopp Orvar i kommunpolitiken?	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.1.2	Ungdomsförbundens roll	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.1.3	Kommunernas politiska organisation.....	24
7.1.4	Kan vi någonsin komma ifrån 'utbildning' som "politisk markör"?	
	Och ska det bara gå att representeras som ung i större städer?	Fel! Bokmärket är inte definierat.
7.2	Fortsatt forskning	24
8	Referenser	25
	Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Tabellförteckning

Tabell 1: Tillväxtverkets indexkonstruktioner	12
Tabell 2: Politiskt strukturella variabler	13
Tabell 3: Statistik för representationskvoter (N=290).....	15
Tabell 4: Regressionsanalys med indexen som oberoende variabler.....	18
Tabell 5: Regressionsanalys med ungdomsförbundsvariabler.....	19
Tabell 6: Oberoende variabler, Politisk struktur och Logaritmerat antal invånare i kommunen ...	21

Figurförteckning

Figur 1: Spridningsdiagram mellan andelen 18-29 bland förtroendevalda och väljare. De utifrån folkmängd 10 största kommunerna samt de kommuner med lägst och högst representationskvot 2019	16
Figur 2: Spridningsdiagram över representationskvot och Utbildning och kompetensindex.....	17

1 Introduktion

1.1 Bakgrund och introduktion

Intresset för detta uppsatsämne har väckts av mina egna personliga erfarenheter av att ha varit en av få unga kommunpolitiker i min hemkommun. När jag satt i kommunstyrelsen i en svensk medelstor kommun innan jag påbörjade mina studier i Lund hösten 2020, skilde det 20 år mellan mig och den näst yngsta i styrelsen. Majoriteten i övrigt var över 50 år. I kommunfullmäktige var jag den enda ordinarie ledamoten som var under 40 i en församling med 59 ordinarie ledamöter. Med denna erfarenhet har intresset för dessa frågor väckts för samtidigt var det inte direkt få unga i kommunen som geografiskt låg nära en av Sveriges största städer och var på alla sätt ”välmående”. Samtidigt vet jag också hur det fanns kommuner i närheten som i princip inte hade en enda ung i politiken.

Det här hade emellertid inte varit ett problem om det inte var så att ungas perspektiv ofta blev frånvarande i debatten eftersom frågorna på den politiska dagordningen enligt min upplevelse främst berörde de som var i de äldre grupperna. Det handlade om allt ifrån byggnadspolitik till socialpolitik – frånvaron av unga var påtaglig även när det gällde vilka frågor som kom upp på den politiska dagordningen. Med bakgrund av denna personliga erfarenhet ville jag undersöka om det fanns något som kunde förklara ungas representation eftersom det samtidigt fanns någorlunda framgångsrika exempel på kommuner som lyckats bättre med representationen.

Frågan om olika grupper representation har varit och är en stor fråga. Rösträttsfrågan under tidiga 1900-talet var starkt kopplad till att rösträtten skulle omfatta fler i samhället, inte bara rika och äldre män. Sen 1921 anses demokratin ha varit införd efter att alla över 23 år oavsett kön, inkomst eller civilstånd fick rösträtt (Valmyndigheten, 2022). Rösträttsåldern fortsatte också att sänkas i omgångar fram till och med 1975 när gränsen blev den som gäller idag – 18 år på valdagen.

Frågan om rösträtt är däremot inte den enda aspekten av demokrati utan även hur väl de som representeras är representerade har blivit föremål för diskussion – särskilt efter att frågor om identitet och grupptillhörighet har kommit till från 60-talet och framåt. Ett tydligt exempel på detta är kvinnors representation i politiken som gradvis har ökat från och med att kvinnor fått rösträtt, exempelvis i den Svenska riksdagen (Wängnerud, 1999) De senaste åren har även frågor om andra diskriminerade gruppers representation i politiken blivit aktuell. Däribland har det blivit en diskussion om just ålder.

Frågan är därmed, hur väl unga är representerade i politiken i Sverige idag (eller i alla fall 2019)? Om vi ska utgå ifrån kommunpolitiken där majoriteten av de politiska besluten i Sverige tas, eller i alla fall står för en betydande del av den offentliga sektorns utgifter (Bäck, Erlingsson och Larsson, 2015) hur ser det ut med ungas representation där? 2019 var andelen politiskt förtroendevalda som är 18-29 år i Sveriges kommuner

i genomsnitt 6,4% (Kolada, 2023). Samtidigt var andelen som var 18-29 år närmare 20% av väljarkåren i kommunfullmäktigevallet 2020 (Valmyndigheten, 2018). Även bland kommunerna skiljer sig andelen stort emellan när det gäller andelen förtroendevalda under 30. Spannet går från allt mellan 19% i Lunds Kommun till 0% i Svalövs kommun (Kolada, 2023). Variationen är därmed stor emellan Sveriges kommuner. Många politiska karriärer börjar också i kommunpolitiken – att studera kommunpolitiken påstår jag även är ett sätt att undersöka Sveriges politiska framtid utöver att kommunerna står för en stor del av den politik som medborgarna kommer i kontakt med i sin vardag.

Som redan antytts har problemet en viss normativ förutsättning i att det är önskvärt att beslutande organ i största möjliga mål speglar befolkningens sammansättning. Uppsatsen tar sin ansats i detta och utgår i sin teoridel från att utforska den normativa aspekten i varför och hur unga ska vara och är representerade, så kallad deskriptiv representation.

Själva undersökningen utgår sedan från att undersöka förklaringar till ungas representation i kommunala beslutande organ. Fokus läggs dels på rent politiskt strukturella faktorer som exempelvis närvaron av ungdomsförbund, dels socio-ekonomiska faktorer som påverkar individuella resurser för politiskt engagemang som exempelvis utbildning och inkomst. Följer gör en analys av resultaten och rekommendationer till kommande forskning.

Studien kommer fram till i termer av socio-ekonomiska faktorer är utbildningsnivån i kommunen en signifikant faktor. De politiskt strukturella orsakerna som främjar ungas representation är en låg nivå av antal uppdrag per kommunpolitiker och närvaron av ungdomsförbund. Samtidigt visar undersökningen att unga i samtliga fall är underrepresenterade i Sveriges kommuner inom tidsspannet som undersökningen omfattar.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är därmed att undersöka förklaringar till varför unga är underrepresenterade bland kommunalt förtroendevalda genom att undersöka variationen i ungas representation mellan Sveriges Kommuner och orsaker till variationen. Forskningsfrågan är därmed:

Vad förklarar variationen av ungas representation bland kommunalt förtroendevalda i Sveriges kommuner?

2 Tidigare forskning

Det finns en begränsad mängd med tidigare forskning på områden, i alla fall om vi ska jämföra med den forskning som har skett kring kvinnors representation och andra minoriteter.

Om marginaliserade gruppers representation i stort finns det mycket forskning på – och det kan inte ha undgått någon den debatt som har varit kring kvinnors och etniska minoriteters representation. Ett exempel från statsvetenskapen att lyfta är Jane Mansbridges (1999) artikel ”Should blacks represent blacks and women represent women” och Anne Phillips ”Politics of presence” (1995) som beskrev från en normativ synvinkel hur grupper borde representeras av sina egna. Även Will Kymlickas bok ”Multicultural citizenship” (1995) som behandlade teorier om vilka och hur minoriteter ska representeras politiskt har varit ett stort bidrag inom det politiskt teoretiska fältet. Diskussionen är oavsett inte ny från en normativ synpunkt.

När det gäller ungas representation är inte litteraturen lika omfattande som ovan nämnda exempel. Däremot har forskarna Aksel Sundström och Daniel Stockemer (2018, 2020, 2018, 2022) undersökt fältet mer. Deras forskning har främst berört och fokuserat på nationella parlament och regeringar och studier av unga politiker där. Mer aktuell forskning på just ungas representation i kommuner eller andra lokala politiska församlingar är däremot ännu mer begränsad med några undantag där ungas representation har studerats men mer indirekt och inte som huvudsyfte (se nedan).

Forskning på den svenska politikerkårens sammansättning finns det gott om. Lena Wägnerud vid Göteborgs Universitet har forskat mycket om just kvinnors representation (se bland annat).

Det har även förekommit statliga rapporter och offentliga utredningar på ämnet. Statistiska centralbyrån samlar in data på området och följt upp den med rapporter exempelvis (SCB, 2020). Denna rapport har en mycket gedigen beskrivning av de svenska kommunernas förtroendevalda men är främst just det – en beskrivning. Mycket av datamaterialet kring förtroendevalda som den här uppsatsen vilar på är hämtad från just Statistiska Centralbyråns demokratistatistik. Solevid och Wägnerud (2018) beskriver i en delrapport för delegationen för senior arbetskraft hur åldersgrupperna 18–29 och 65+ är kraftigt underrepresenterade bland riksdagspolitiker och även bland lokala förtroendevalda. Rapporten är däremot skriven utifrån representationen av de som är 65 år och äldre.

Det finns också rapporter om ungas politiska engagemang från svenskt statligt håll. Ett exempel kan nämnas är en rapport från dåvarande Ungdomsstyrelsen (2000) som beskrev hur dels unga är underrepresenterade men också en analys på vilka uppdrag unga hade och hur länge de stannade på sina positioner. Utefter vad som hittills har framkommit är det den senaste större undersökningen i Sverige på unga förtroendevalda i kommunerna och dess villkor.

3 Varför unga ska representeras och förutsättningar för politiskt engagemang

3.1 Varför unga ska representeras av unga – i kommunerna

3.1.1 Deskriptiv representation och substantiell representation

Varför är det viktigt med att även åldersgrupper är väl representerade? Att vara ung är till sin natur ett övergående tillstånd där ingen någonsin stannar hela livet. Samtidigt är det unga idag som kommer behöva leva med de beslut som fattas idag. Det finns också tidigare forskning som tyder på att andra frågor är viktiga för unga – dessa frågor riskerar därmed att bli förbisedda vid beslut och andra frågor prioriteras upp (Stockemer och Sundström, 2022).

Sedan tidigare har det diskuterats vikten av deskriptiv representation. Jane Mansbridge (1999) argumenterar för att det är av vikt. Deskriptiv representation förklarar Mansbridge:

In "descriptive" representation, representatives are in their own persons and lives in some sense typical of the larger class of persons whom they represent. Black legislators represent Black constituents, women legislators represent women constituents, and so on. (...) "Being one of us" is assumed to promote loyalty to "our" interests.

- Mansbridge (1995), s.629

En annan term som också har använts av Philips (1995) för att beteckna samma sak är "Politics of presence" 'Närvarons politik'. Hon beskriver hur den traditionellt liberala demokratin främst har sett representation som representation av idéer, "politics of ideas" och om invånarnas idéer blir representerade spelar det ingen roll vilka som representerar. Det är nödvändigtvis inte något negativt, men det tar inte heller hänsyn till hur olika grupper delar erfarenheter som formar gruppernas individer på liknande sätt, vilket innebär att representation av idéer inte blir tillräckligt. Det finns en vikt av 'närvarons politik' för att ta bättre hänsyn till marginaliserade gruppers intressen som inte kan tas tillvara på med enbart 'idéernas politik'.

Fortsättningsvis är Mansbridges (1999) argument för deskriptiv representation inte nödvändigtvis något som står i motsättning till 'substantiell' representation. Däremot finns det ett starkt argument emot deskriptiv representation:

The primary function of representative democracy is to represent the substantive interests of the represented through both deliberation and aggregation. Descriptive representation should be judged primarily on this criterion. When nondescriptive representatives have, for various reasons, greater ability to represent the substantive interests of their constituents, this is a major argument against descriptive representation
- Mansbridge (1999) s. 630

Ett annat problem som deskriptiv representation kan innebära är dess tendenser till 'essentialism' dvs att det finns en essentiell identitet hos vissa grupper som bara dessa kan inneha, förstå och representera. Vilket på många sätt är problematiskt bland annat eftersom den idéen tenderar att underskatta existerande skillnader inom grupper men också att i tesen finns inbyggt att det inte heller går att representera andra grupper som medlem av en grupp. Mansbridge vill däremot påvisa att det går att mildra dessa eventuella konsekvenser. Bland annat genom att välja ut en grupp kommer också dess skillnader att lyftas upp och öka den substantiella representationen av den gruppens intressen. Även att det trots allt ändå, att valresultaten producerar en skev representation som i förlängningen medför att vissa grupper blir tystade.

3.1.2 Ska unga vara representerade deskriptivt?

Med bakgrunden i beskrivningen av deskriptiv representation leder oss till frågan. Är unga en grupp som ska vara representerade deskriptivt? Unga är trots allt inte en grupp bestående av nödvändigtvis marginaliserade individer och inte heller av ett statistiskt förhållande. Alder tenderar av naturliga skäl vara av övergående karaktär och ung är inget du fortsätter vara i (förhoppningsvis) hela ditt liv.

Varför är det då viktigt att unga ska representeras deskriptivt? När det gäller varför en grupp ska representeras av just andra ur samma grupp beskriver (Mansbridge, 1999) 5 olika kriterier för att berättiga deskriptiv representation. Stockemer och Sundström (2022) samlar kriterierna i Mansbridge (1999): , 'Okristalliserade substantiella intressen', 'historiskt bedömt att inte dugt till att styra', 'bristande legitimitet för styrets beslut hos gruppen', 'kommunikativt misstroende' och 'Misslyckande i att bli representerad i andra delar av systemet'.

Hur unga lever upp till dessa 5 kriterier och vad de innebär beskriver Stockemer och Sundström (2022). När det gäller okristalliserade substantiella intressen handlar det, för det första om att en grupps problem och frågor skiljer sig från den styrande gruppen. För det andra att det politiska systemet misslyckas i att få upp dessa frågor på dagordningen och för det tredje att det skiljer sig mellan effekterna av den förda politiken mellan de styrande och icke-styrande. När det gäller unga tycks detta vara uppfyllt. Många undersökningar visar på att vilka politiska frågor som är av intresse konvergerar mellan unga och äldre. Inför valet 2022 exempelvis skilde sig intresset för bland annat klimatfrågor (Martinsson, 2022). Klimatpolitiken är ett utmärkt exempel även för de två andra kriterierna för okristalliserade intressen då klimatfrågor inte tog en stor plats i den svenska debatten som frågor om exempelvis sjukvård och försvar (Wikstrand, 2022) – och att klimatfrågorna till sin natur är sådana att de påverkar mer på sikt än i samtiden vilket dagens unga kommer påverkas mest av.

Stockemer och Sundström (2022) beskriver vidare när det gäller synen på ungas regeringsduglighet att det dels historiskt finns många exempel på detta, bland annat hur USA:s konstitution är skriven med sina ålderskriterier för bland annat att bli president eller bli senator. Även att erfarenhet är en stark merit för att bli vald till

politiska uppdrag. Även när det gäller minskad legitimitet för beslut uppfyller unga det kravet. Stockemer och Sundström (2022) beskriver att det kan vara svårt att mäta i just ungas fall men att det finns tecken på att unga inte ser på politiken som lika legitim exempelvis vad som redovisas i undersökningen Ungdomsbarometern (2022) som visar på en minskande förtroende bland unga för politiken. I frågan om kommunikativt misstroende (som också kan vara svårt att mäta rent kvantitativt) som handlar om att kommunikationen mellan grupper helt enkelt inte fungerar, eller som i fallet med unga – att äldre inte tar ungas röster och åsikter på allvar (Stockemer och Sundström, 2022).

Men stämmer det verkligen att ungas representation misslyckas i andra delar av politiken? Det finns trots allt otaliga ungdomsorganisationer i Sverige som lyfter ungas perspektiv och som är remissinstanser för förslag osv. Men Stockemer och Sundström (2022) beskriver att ingen ungdomsorganisation i praktiken har något reellt inflytande för att påverka den förda politiken.

Med andra så finns det tecken att om vi ska följa Mansbridges (Mansbridge, 1999) kriterier för deskriptiv representation, att unga är en sådan grupp både baserat på undersökningar beskrivna ovan men också baserat på Stockemer och Sundström (2022) förklaringar.

3.2 Vad skulle kunna förklara variationen i ungas representation?

I förra avsnittet konstaterades att unga trots allt är en grupp som behöver fokus för ökad representation. Vad skulle det kunna finnas för förklaringar för att unga är representerade till olika grad i Sveriges kommuner? När det gäller politiskt engagemang kan det delas upp i två olika förklaringar; individuella resurser och politisk struktur. Den här uppdelningen kommer från Dancygier et al. (2015) artikel om invandrades representation i Sveriges kommuner som försökte analysera anledningarna till invandrades underrepresentation i Sverige.

3.2.1 Individuella resurser

Bloemraad och Schönwälder (2013) beskriver hur det krävs strukturella resurser för att i huvud taget kunna få tillgång till politiska uppdrag. Med det här menar de att det handlar om socio-ekonomiska faktorer som utbildning, inkomst med mera. Artikeln som visserligen handlar om invandrades möjligheter till att få politiska uppdrag analyserar varför vissa länder lyckas bättre i att få invandrare representerade än andra genom att undersöka just socio-ekonomiska faktorer i det landet. Liknande borde gå att applicera på gruppen unga – även om det inte är lika självklart kring jämförbarheten (se diskussionen ovan).

Det här är också något som beskrivs i Verba, Scholzman och Brady (1995) om än i en amerikansk kontext beskrivs här hur socio-ekonomiska faktorer är viktiga för politiskt deltagande. Att det inte skulle vara tillämpligt även i Sverige är osannolikt. Deras verk visar oavsett på att exempelvis utbildning är viktigt för att förklara politiskt engagemang hos grupper i USA. Vidare beskriver de hur de med högre inkomster också har ett högre politiskt engagemang.

Social tillit är också en viktig förutsättning för politiskt engagemang (Norris, 2009). Det finns en koppling mellan partimedlemskap och socialt kapital, i.e. social tillit. Den som främst har utvecklat är Robert Putnam (se bland annat Putnam 1993, 2000) som har beskrivit vikten av föreningsengagemang och tillit mellan människor som det som får demokratier att fungera.

Mycket av litteraturen och teorierna på det här området handlar främst om just politisk aktivism och engagemang – men för att partipolitisk organisering och i förlängning bli kandidat och invald som förtroendevald måste det härstamma någonstans. Att därmed beskriva hur engagemang kan väckas bidrar därmed till viktiga insikter för vilka som kommer fram och inte till politiska uppdrag. Därmed blir den ena hypotesen

Utbildning, Social tillit och Inkomst påverkar representationskvoten positivt

3.2.2 Politisk struktur

Med politisk struktur avses de strukturer finns i form av möjligheten till politiskt engagemang och bli förtroendevald. I det här fallet är det uppställt två olika hypoteser att testa. I detta läge har dessvärre inte relevant akademisk litteratur hittats – men får ändå anses vara av relevans att testa följande två hypoteser nämligen:

Spridning av politiska uppdrag och en relativt stor politisk organisation påverkar representationen positivt

Närvaron av Ungdomsförbund och en hög andel ungdomsförbundsmedlemmar av den unga befolkningen påverkar representationen positivt

För att förklara resonemangen bakom hypoteserna: För det första, att ungdomsförbunden fungerar som 'plantskola' för framtida politiker får anses vara allmänt vedertaget. Att rent intuitivt dra slutsatsen att dess närvaro och ett medlemsantal som är högt relativt den unga befolkningen borde vara ett tecken på ett fungerande ungdomsförbund samt att det finns unga i partiorganisationerna för partierna att välja in till förtroendeuppdrag.

För det andra - storleken på den politiska organisationen och hur väl uppdrag är spridda baserar sig på antagandet att: dels ger en relativt större politisk organisation möjligheter för partierna att tillsätta fler politiska uppdrag och därmed skulle partierna också våga ta den "risken" att tillsätta unga då det finns fler uppdrag där människor kan tillåtas att "växa in" i politiken. Att dessutom en större spridning av uppdrag skulle bidra positivt baserar sig på antagandet att uppdragskoncentration missgynnar unga då det blir färre uppdrag att tillsätta om ett fåtal personer samlar på sig uppdrag.

4 Metod

4.1 Forskningsdesign: Hur kan vi förklara och undersöka ungas representation

För att undersöka ungas representation bland Sveriges kommuners förtroendevalda har undersökningen använt sig av linjär regressionsanalys.

Genom att använda sig av en konstruerad variabel baserad på kvoten mellan andelen förtroendevalda och väljare som är 18–29 år som beroende variabel (se mer utförlig beskrivning i avsnitt 4.4.3) förväntas den linjära regressionsanalysen ge ett resultat på hur väl olika faktorer påverkar representationen av unga. I övrigt kommer variablerna förklaras mer ingående i del 4.4.

Linjär regressionsanalys är vald som metod just eftersom uppsatsen syftar till att hitta möjliga förklaringsmodeller för ungas representation. Eftersom det också är många analysenheter i studien lämpar sig linjär regression väl genom att försöka uppskatta en oberoendes variabels påverkan på en beroende variabel som beskrivet i Teorell och Svensson (2007).

Analyserna har genomförts i statistikprogrammet SPSS. Syntaxfiler har sparats för att kunna spåra hur analyserna genomförts och för möjlighet att kunna återupprepa studien. Till hjälp med att genomföra analyserna har boken SPSS Survival Manual av Julie Palant (2020) samt Anders Sundells hemsida ”SPSS Akuten” använts. Ingen särskild bearbetning av materialet gjorts. I vissa fall däremot har variabler med stor skevhet logaritmerats för att få de mer normalfördelade för att kunna genomföra linjär regressionsanalys (Tabachnick och Fidell, 2013). Att logaritmera värden görs för att få mer normalfördelade värden när det finns fall som avviker mycket från resten av fallen (Pallant, 2020, Tabachnick och Fidell, 2013). I de 2 variablerna som var tvungna att logaritmeras är det främst storstadskommunerna, dvs Stockholm, Göteborg och Malmö som från början stack ut.

Att valet föll på en kvantitativ metod framför en kvalitativ metod är just för att få en inledande större bild på problemet för att sedan möjligtvis kunna rikta in sig på mer specifika fall och djupare undersökningar där (se även avsnitt om avgränsningar och diskussionsavsnittet). Undersökningen kan genom valet också ha missat visa väsentliga fenomen eller liknande men valet föll på kvantitativ metod just för att kunna behålla bredden i studien.

4.2 Analysenheterna: Sveriges Kommuner

Analysenheterna som valts ut är Sveriges kommuner. Detta för att alla Sveriges kommuner verkar under samma regleringar. Däremot skiljer sig kommunernas egenskaper åt mycket. Därmed finns det ett intresse av att undersöka och analysera om dessa skillnader kan påverka unga som andel av förtroendevalda.

Varför just kommuner? Den svenska lokala styrningen är i en internationell kontext unikt med vilka befogenheter och omfattning de svenska kommunerna har inom den offentliga sektorn. Även fast Sverige är en enhetsstat har Sverige 21 regioner och 290 kommuner ett grundlagsskyddat självbestämmande och har också beskattningsrätt (Bäck, Erlingsson och Larsson, 2015). Kommunerna (och regionernas) verksamhet står för ca 20 % av Sveriges BNP. De är ansvariga, beställare och utförare av utbildning upp till gymnasienivå, hälso-sjukvård, kollektivtrafik, samhällsplanering och renhållning etcetera. Utöver detta kan de välja att ta på sig uppgifter som de inte måste göra enligt lag.

Därmed kan det anses som att kommunerna är de som medborgarna i Sverige främst kommer i kontakt med i sin vardag när det gäller den offentliga sektorn. De politiska beslut som fattas där är de som påverkar störst del av Sveriges befolkning i vardagen. Därför blir frågan om vilka som också tar besluten i kommunerna, som tidigare beskrivet – högst intressant

Vilka förutsättningar och kontexter kommunerna befinner sig i skiljer sig åt mycket. Samtidigt har de samma ansvar och lyder under samma regleringar (Bäck, Erlingsson och Larsson, 2015). Detta gör att det finns med kommunerna i Sverige en stor möjlighet att studera statsvetenskapliga fenomen efter som vi har 290 olika analysenheter som skiljer sig åt men har samma ramar i form av valsystem (dock finns det lite variationer – men de har ansetts försumbara eftersom i grunden är det är det proportionerligt). Därmed kan vi fokusera på andra strukturella orsaker än hur det politiska systemet övergripande är uppbyggt och vi kan se till andra politisk strukturella orsaker till ungas representation (se avsnitt nedan för urval av variabler och operationaliseringar).

4.3 Material

Datinsamlingen har främst bestått i att sammanställa redan publicerade data som funnits öppet tillgänglig och som varit nedbruten på kommunnivå. Främst har det varit statistik från Statistiska Centralbyråns (SCB) statistikdatabas, men även statistiktjänsten Kolada (som från början stod för kommun och landstingsdatabasen) som rådet för främjande av kommunala analyser statistiktjänst (RKA) driver. Kolada sammanställer statistik från olika officiella källor och gör ingen egen materialinsamling. Bakom RKA står kommunerna och regionernas egen organisation, Sveriges Kommuner och Regioner och den svenska staten.

I materialinhämtningen har data för 2018 eller när det inte funnits, 2019 inhämtats. Det här är baserat på antagandet att partierna tillsätter sina förtroendevalda först efter valet under vintern 2018 och våren 2019 och att data för 2018 är närmast i tid och

mest relevant och antas ha mest påverkan. Varför just 2018/19 har valts är främst för att det är det senaste tillgängliga materialet på förtroendevalda i Sveriges Kommuner¹.

Materialet kan därmed anses vara relativt befriat från osystematiska mätfel som annars hade kunnat vara fallet vid användning av en egen undersökning (Teorell och Svensson, 2007) eftersom Statistiska Centralbyrån eller Kolada har kontrollerat och verifierat materialet. I vissa fall kan det finnas osäkerhet eftersom det är självrapporterad data från kommunerna själva. Definitionerna som har använts av SCB och statistiken som Kolada sammanställt har däremot bedömts vara rigida i hur de kan tolkas.

Underökningen har också utgått från ett eget sammanställt dataset baserat på allmänna handlingar som begärts ut avseende de partipolitiska ungdomsförbundens bidragsansökningar inkomna till Myndigheten för unga och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2019 som avser år 2018.

Myndigheten betalar ut det statliga stödet för ungdomsorganisationer och ger ut bidrag baserat på antal aktiva lokalavdelningar och deras medlemsantal (MUCF, 2023). Det finns risker med osystematiska mätfel i materialet främst eftersom uppgifterna förlitar sig på de egna rapporteringarna i ungdomsförbunden. Det finns också ytterligare problematik i att det är bara Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund och Moderata Ungdomsförbundet som har föreningar lokalt i kommunerna i landet. De övriga förbunden har bara redovisat föreningar på länsnivå – med vissa enstaka undantag.

4.4 Definitioner och operationaliseringar

4.4.1 Unga

Med unga menas i texten de som är mellan 18–29 år, det vill säga rösträttsåldern upp till 30 år. Att just det intervallet har valts beror främst på att det är i det spannet den befintliga statistiken har mätt förtroendevaldas och väljares ålder. Det är därmed av främst praktiska skäl den operationaliseringen har använts. Statistik som har använts i övrigt där det är tillämpligt SCB utgår i övrigt från åldersklasserna 30–49, 50–65 och 65+. Varför SCB och Valmyndigheten har valt att dela in sin statistik i dessa åldersklasser har inte hittats. I ungdomsförbundens redovisningar för MUCF är åldersspannet 13–24 år.

4.4.2 Kommunalt förtroendevalda

Kommunalt förtroendevalda definieras som de förtroendevalda som sitter på ett uppdrag som har valts av kommunfullmäktige exempelvis nämnder och kommunala styrelser. I detta ingår inte de som väljs till kommunala bolag eller samarbetsorgan mellan kommunerna och andra organ som inte är beslutsfattande i kommunen. Det

¹ Statistik för förtroendevalda efter valet 2022 har inte publicerats ännu och väntas publiceras senare under 2023.

gäller därmed bara de uppdrag som finns inom själva organisationen i kommunen och som är beslutsfattande.

Observera att detta innebär uppdrag som är allt ifrån en heltidssysselsättning till uppdrag med bara något sammanträde per år, beroende på uppdragets natur.

4.4.3 Representation i politiken

Representation menar i det här fallet hur väl en grupp speglar en större populations sammansättning i stort. För undersökningen har en variabel konstruerats baserat på Bloemraad (2013) beskrivning om 'representation index'. Kvoten räknas fram på hur stor den andel som är 18–29 och förtroendevalda i de kommunala organen i kommunen gentemot andelen av väljarna som är 18–29 år i kommunen.

$$\frac{\text{Andelen 18 – 29 år av väljarkåren}}{\text{Andelen 18 – 29 år av kommunalt förtroendevalda}} = \text{Representationskvot} * 100$$

Det här innebär att vi får ett procentvärde som avger hur väl 18–29 åringar representeras där 100% är perfekt representation det vill säga andelen förtroendevalda som är 18–29 år är samma andel som är 18–29 år av väljarkåren i kommunen. Värdet 0% betyder därmed ingen representation. Värden över 100% innebär en överrepresentation. På det här sättet tar vi också hänsyn till att andelen unga kan skilja sig åt i olika kommuner. Det som undersökningen vill ta reda på är som sagt att avgöra hur väl unga representeras inte hur mycket eller på vilka uppdrag eller liknande (se avsnitt nedan om avgränsningar)

Konstruktionen kan också användas för att studera andra gruppers representation genom att byta vilken grupp som analyseras. Uppsatsen har även använt sig av denna formel för att beräkna representationskvoten för de andra åldersgrupperna.

4.4.4 Individuella resurser

När det gäller ungas partipolitiska deltagande utgår studien ifrån individuella resurser och politisk struktur (se även uppsatsen teoridel).

Individuella resurser är ifall det finns unga som har resurser för att engagera sig partipolitiskt. Detta utgår ifrån vilka förutsättningar som unga har för att engagera sig politiskt från sin sida, främst socio-ekonomiska faktorer i kommunen. Det kan tyckas att namnet blir missvisande i och med att det handlar om just individuella resurser när data som är aggregerad på kommunnivå används. Men begreppsvalet är gjort ifrån att de variabler som väljs blir ett mått på hur de individuella resurserna ser ut i kommunen. Valet baseras på antagandet att utbildning, högre inkomst och tillit bidrar till ökat politisk medvetenhet och därmed också engagemang.

Undersökningen använder sig också av indexen kring levnadsvillkor konstruerade av Tillväxtverket och hämtade från Kolada. Indexen är konstruerade baserat på offentlig statistik på området som indexet berör. Kolada beskriver konstruktionen enligt följande:

Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst (för vissa indikatorer används inverterad skala). I nästa steg vägs de normaliserade indikatorvärdena samman till index på aspektnivå (temat bygger i dagsläget på indikatorer inom två aspekter). Detta görs med

medelvärden, samtliga indikatorer vägs samman med samma vikt inom respektive aspekt. Därefter vägs indexet på aspektnivå ihop till temanivå enligt samma princip och även dessa värden hamnar mellan 0 och 100. Viktningen är lika stor för samtliga aspekter inom temat.

- Kolada (2023)

I tabellen nedanför står mer information – beskrivningarna är citerade från kolada.

Index	Baserat på nyckeltal
Utbildning och kompetens	”Kommunindex för tema Utbildning och kompetens baseras på indikatorerna Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%), Invånare 25–64 år med minst gymnasial utbildning, andel (%).”
Sociala relationer och tillit	”Kommunindex för tema Sociala relationer och tillit baseras på indikatorerna Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%), Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%), Invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd, andel (%).”
Inkomst och förmögenhet	”Kommunindex för tema Inkomst och förmögenhet baseras på indikatorerna Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%), Invånare 18–64 år med låg inkomst, andel (%), Nettoinkomst, medianinkomst för boende i Sverige hela året 20+ år, tkr, Invånare 16–84 år som haft ekonomisk kris, andel (%).”

Tabell 1: Tillväxtverkets indexkonstruktioner enligt Kolada

4.4.5 Politisk struktur och Ungdomsförbund

Politisk struktur menas i det här fallet på de politiska institutioner som existerar (både i form av beslutsfattande organ och politiska partier osv) och dess förutsättningar i samhället hur väl de kan ta hänsyn till ungas engagemang och villkor. Sveriges kommuner är i stort uppbyggda på samma sätt – det som varierar är storleken på den politiska organisationen och till viss del även hur kommunerna har valt organisera sina nämnder. Vidare kan det mellan kommunerna skilja sig i hur den politiska traditionen ser ut i form av vilka grupper av människor som traditionellt får utrymme, hur partiväsendet ser ut lokalt och liknande.

Det föreligger också att individuella resurser och politisk struktur kan samspela i en hög grad. När variabler har valts ut har det dels utgått från den data som redan finns tillgänglig eftersom undersökningen inte har gjort anspråk på eget datainsamlade (se avsnitt nedan). Variabler har valts ut med antagandet att när det gäller just ungas deltagande spelar livssituation stor roll.

Det saknas dessvärre data nerbruten på kommunnivå i dagsläget som hade varit inom undersökningens intresse att undersöka. Därför har operationaliseringen delvis utgått från den data som har funnits att tillgå.

Ungdomsförbund har i den här undersökningen operationaliserats till förening som tillhör ungdomsförbund med partipolitiskt ändamål. I Sverige har samtliga riksdagspartier förutom Sverigedemokraterna självständiga föreningar som också söker bidrag från Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor. När det gäller de politiska ungdomsförbunden och inkluderingen av dessa i studien kommer från mitt eget antagande att ungdomsförbund (se teoridelen) bidrar till att aktivera unga till partipolitiken mer än vad deras moderpartier gör. Detta bör också rimligen leda till att partierna lokalt får fler unga att kunna välja in till förtroendeuppdrag.

Utefter detta har två olika variabler konstruerats. En variabel baserad på andelen medlemmar i ett ungdomsförbund konstruerad genom att dividera det summerade redovisade medlemsantalet i kommunen (MUCF, egna beräkningar) med antalet invånare 15–24 år (SCB). Anledningen varför det inte är samma åldersspann är för att statistiken har förts olika – därmed ska resultatet tolkas med viss försiktighet men bör ge en indikation på hur förhållandena är.

Det har också konstruerats en dummyvariabel baserat på närvaron av ungdomsförbund i kommunen.

Det som framkom efter att ha begärt ut bidragsansökningarna som också har försämrat säkerheten i resultaten är att det i princip bara Socialdemokraternas och Moderaternas ungdomsförbund, SSU och MUF som har lokal närvaro i form av lokala föreningar i kommunerna. Det här har medfört att osäkerhet i materialet kring med ungdomsförbunds närvaro ökar. Dock eftersom SSU och MUF också är de två största förbunden anses det inte påverka allt för mycket eftersom de andra mindre förbunden inte antas ha en lika stark närvaro oavsett.

Vidare operationaliserar det som i teoridelen kallades för 'relativ storlek på den politiska organisationen' till variabeln antal invånare per förtroendevald och antal förtroendeuppdrag per politiker.

Variabel	Beskrivning, Källa i parentes
Ungdomsförbund?	Lokal närvaro av ett ungdomsförbund 0=nej 1=ja (MUCF, Egna beräkningar)
Andel Ungdomsförbundsmedlemmar	Ungdomsförbundens medlemmar i lokal förening (om sådan finns) summerade och dividerat med antalet 15–24 åringar i befolkningen (SCB, MUCF, Egna beräkningar)
Antal invånare per förtroendevald	Antalet invånare dividerat med antalet förtroendevalde politiker (Kolada)
Antal förtroendeuppdrag per politiker	Antalet förtroendeuppdrag i kommunen dividerat med antalet politiker (Kolada)

Tabell 2: Politiskt strukturella variabler

4.5 Avgränsningar

Den här uppsatsen syftar till att undersöka på förhållandet mellan andelen förtroendevalda och andelen väljare som är under 30. Det finns fler aspekter att kolla på som effekter av detta – hur länge unga sitter på sina positioner och på vilka poster eller andra mer kvalitativa ansatser som bemötande och kultur i enskilda organisationer. I den här undersökningen har inte detta genomförts utan har bara valt att använda befintligt material som har funnits tillgänglig innan uppsatsen påbörjats. Det har inte gjorts något nytt datainsamlande i form av egen enkät eller liknande för att mäta exempelvis unga förtroendevaldas upplevelser.

Studien har avgränsats till att behandla förtroendevalda 2019 eftersom det är det som är senast tillgängliga statistiken.

5 Ungas underrepresentation och dess orsaker.

5.1 Representationen av unga

Resultaten visar att ingen kommun överrepresenterar unga i sina beslutande organ. Det handlar i samtliga fall hur mer eller mindre dålig kommunen är på att ha representation för unga. I övrigt skiljer det sig mycket mellan kommunerna och vilken grad unga är representerade. Som framgår av tabell 1 har kommunerna högt varierande värden. Den genomsnittliga kommunen representerar unga till ca 39 procent men varierar mellan 0 och ca 97%. Baserat på standardavvikelsen på ca 18 placerar sig 68% av kommunerna på en representationskvot mellan 56 och 20 procentenheter. Viktigt att notera i det här är att det är oviktade värden – kommunerna är inte enhetliga på något sätt. Mellan kommunerna skiljer det sig väldigt mycket i termer av geografi, demografi och andra egenskaper, men framför allt folkmängd varierande. När medelvärdena har räknats ut har det alltså utgått ifrån 'populationen' kommuner. Dvs den genomsnittliga kommunen har en representationskvot på ca 38,8%.

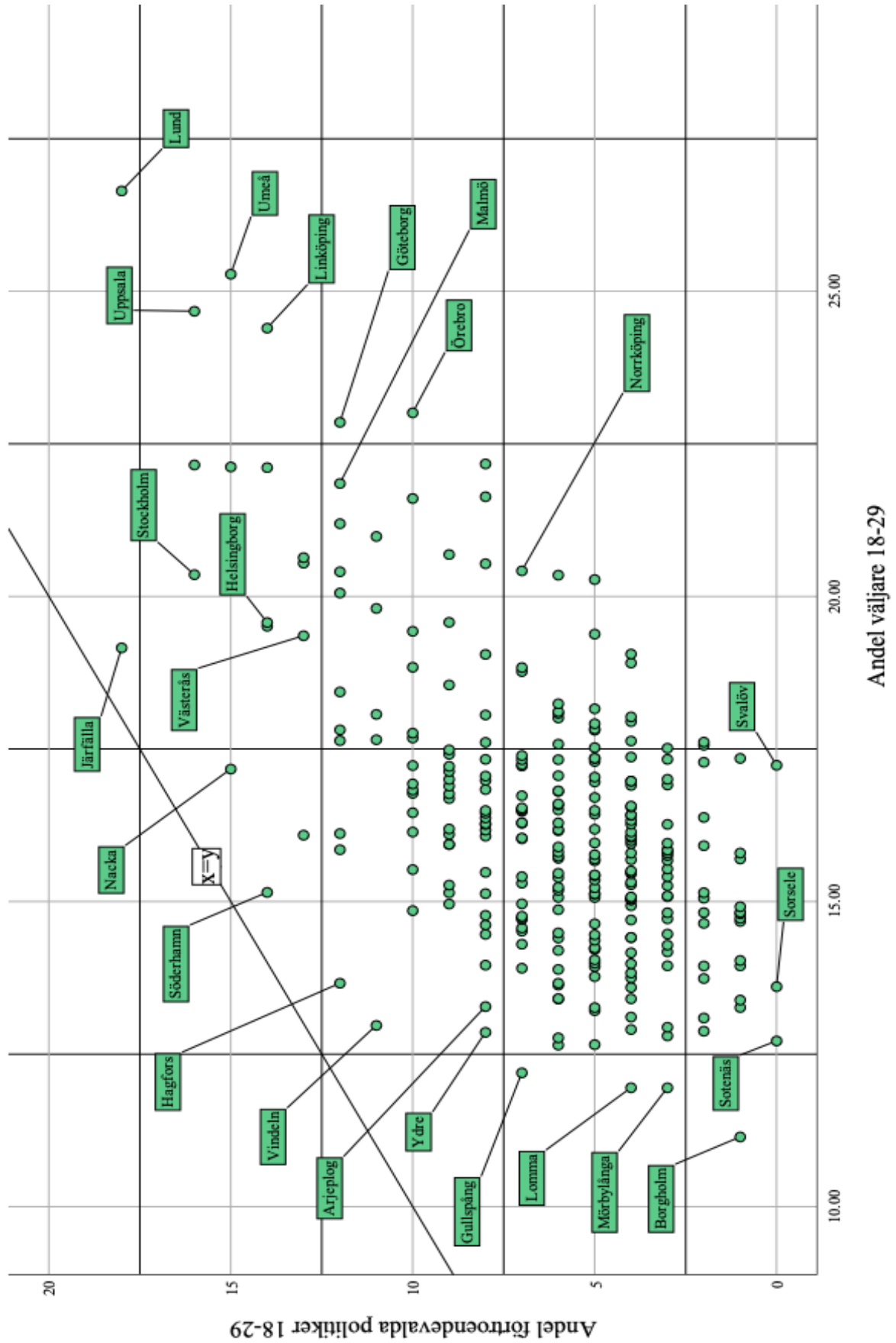
	Spann	Minimum	Maximum	Medelvärde	Std. Avvik
18-29	96.54%	0.00%	96.54%	38.87%	18.78%
30-49	140.05%	50.30%	190.35%	102.47%	22.76%
50-64	120.95%	76.89%	197.84%	132.44%	20.02%
65+	154.41%	51.96%	206.36%	107.34%	25.30%

Tabell 3: Statistik för representationskvoter (N=290)

När vi även undersöker hur representationskvoten ser ut för övriga ålderskategorier ser vi att ingen annan skiljer ut sig som ungas representation. Samtliga av dessa åldersgrupper är i genomsnitt överrepresenterade.

I Figur 4.1 finns ett spridningsdiagram som placerar ut samtliga 290 kommuner med andelen unga av väljarna på vågrät axel och andelen av förtroendevalda på lodrät axel. Särskilt utmarkerade är också de befolkningsmässigt tio största kommunerna i Sverige samt de sju kommuner som har högst respektive lägst representationskvot. Linjen i diagrammet visar var "perfekt" representation placerar sig. Det vill säga desto längre avstånd från linjen desto lägre representationskvot har kommunen. Den visar också hur olika kommunerna är varandra i former av unga – både politikermässigt men också unga i kommunen totalt.

Figur 1: Spridningsdiagram mellan andelen 18–29 bland förtroendevalda och väljare. De utifrån folkmängd 10 största kommunerna samt de kommunerna med lägst och högst representationskvot 2019

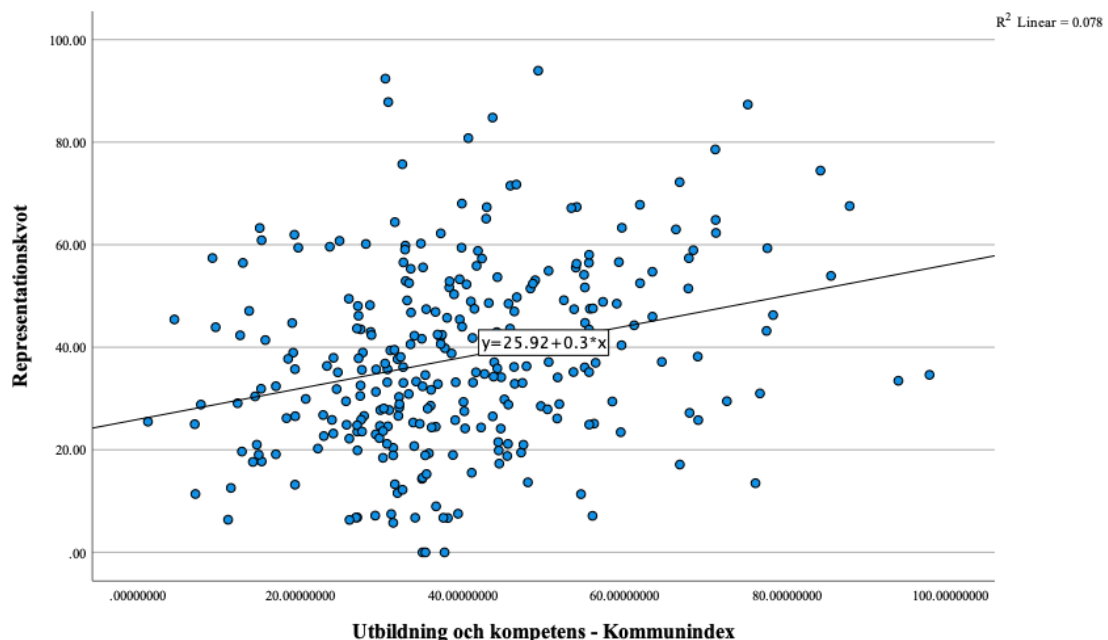

5.2 Förutsättningar för att unga ska representeras

5.2.1 Individuella resurser

Av de genomförda regressionerna finns det ett antal med statistiskt signifikanta resultat.

När det gäller de utvalda index som Tillväxtverket (Kolada, 2023) konstruerat finns det statistisk signifikans för alla variabler ($p < 0.05$). Resultaten kan ses i tabell 3. Den tydligaste faktorn som ger effekt tycks vara utbildning och kompetens där en ökning med 1 ökar representationskvoten med 0,302 procent. Vi ser också en stark effekt av sociala relationer och tillit där en ökning med 1 ökar representationskvoten med 0,269 procent. Den faktorn har däremot inte en lika stor statistisk signifikans som utbildning.

Figur 2: Spridningsdiagram över representationskvot och Utbildning och kompetensindex

När alla variabler kontrolleras för tillsammans är det bara utbildning som har ett signifikant samband som dessutom blir starkare, där en ökning av 1 i indexet ökar representationskvoten med 0,310%. Klart är att utbildning är det som har störst påverkan.

Regressionsanalys. Beroende variabel: Representationskvot
 Ostandardiserade B-koefficienter. Standardfel inom parentes

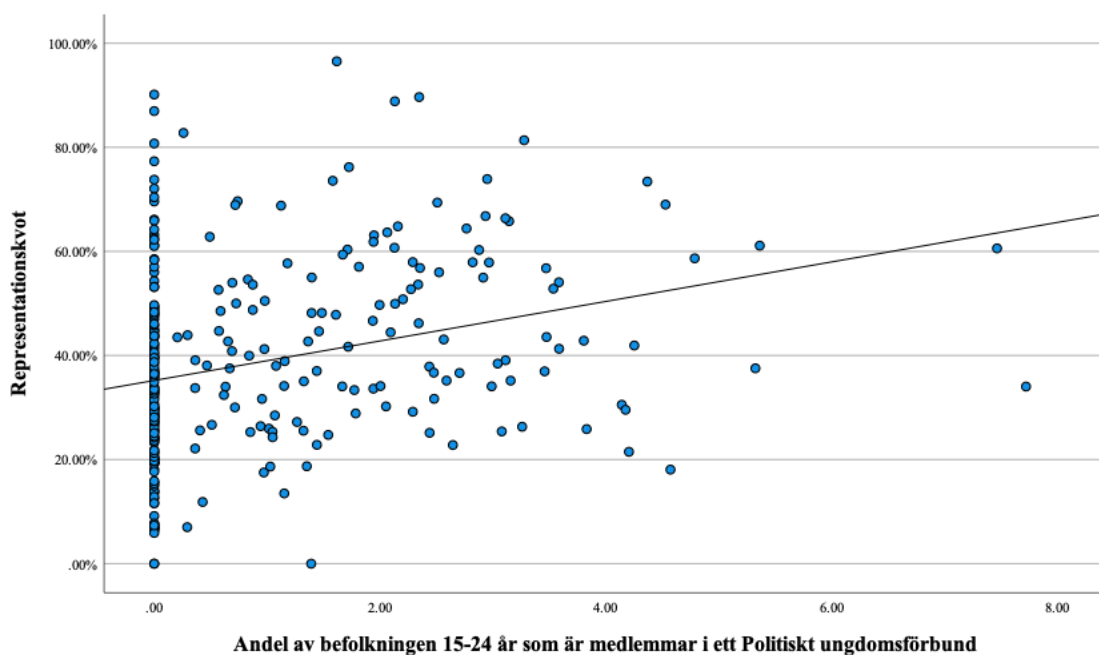
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Utbildning och kompetens	.302*** (.061)			.310*** (.077)
Sociala relationer och tillit		.269** (.079)		.201 (.110)
Inkomst och förmögenhet			.168* (.077)	-.189 (.112)
Intercept	25,921*** (.302)	22,352* (4,654)	28,606*** (4,351)	24,460*** (4,760)
N	290	290	290	290
R2 (justerad)	.075	.035	.013	.081

***=p <0,001 **= <0.01 *=p <0.05

Tabell 4: Regressionsanalys med indexen som oberoende variabler

5.2.2 Politisk struktur

Genomförda regressioner visar att ungdomsförbunden har en betydande roll i hur väl unga representeras. Detta kan ses i att det finns ett positivt samband med statistisk signifikans för både andelen av de unga som är medlemmar i ett politiskt ungdomsförbund dels närvaron av ett ungdomsförbund överhuvudtaget.

Figur 3: Spridningsdiagram, Andelen ungdomsförbundsmedlemmar och representationskvot

Regressionsanalys. Beroende variabel: Representationskvot
 Ostandardiserade B-koefficienter. Standardfel inom parentes

	Modell 1	Modell 2
Andel Ungdomsförbundsmedlemmar	3,982*** (.726)	
Ungdomsförbund? (1=Ja, 0=Nej)		12,042*** (1,991)
Intercept	33,964*** (1,224)	32,114*** (1,369)
N	290	290
R2 (justerad)	.091	.110

***=p <0,001 **= <0.01 *=p <0.05

Tabell 5: Regressionsanalys med ungdomsförbundsvariabler

Vad som också däremot påverkar är den politiska organisationens utformning. När antal invånare per förtroendevald politiker används som oberoende variabel finner vi också ett positivt samband med representationskvoten desto fler invånare det går per förtroendevald. Här kan det dock tänkas att de låga respektive höga värdena till stor del beror på folkmängdens storlek i kommunen (se kommande avsnitt). När båda variablerna kontrolleras för försvinner däremot signifikansen för antal

förtroendeuppdrag per politiker och sambandet med antal invånare per förtroendevald minskar.

Regressionsanalys. Beroende variabel: Representationskvot
Ostandardiserade B-koefficienter. Standardfel inom parentes

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
Antal invånare per förtroendevald (Logaritmerad)	24,846 *** (4,163)		20,574*** (4,787)
Antal förtroendeuppdrag per politiker		-26,737*** (6,356)	-12,730
Intercept	-16,714 (9,371)	84,123*** (11,065)	50,162*** (3,211)
N	290	290	290
R2 (justerad)	.156	.060	.051

***=p <0,001 **= <0.01 *=p <0.05

Tabell 6: Variabler om politisk struktur

5.2.3 Ungas representation – Ett storstadsfenomen?

En aspekt som inte går att förbise när representationen studeras är huruvida det är ett fenomen reserverat för större städer, vilket det rent intuitivt kan anses. Att kontrollera för folkmängd kan därmed bli relevant för att se om det är bara för att det är ett stadsfenomen eller om det verkligen beror på tidigare nämnda variabler.

När analyserna har genomförts blir det minst sagt spridda resultat. När folkmängd kontrolleras för tenderar alla samband att minska. Jämfört med analyserna som gjordes utan att kontrollera för folkmängd blir sambanden annorlunda. Se exempelvis tabell 7 där Utbildning och kompetens tappar sin signifikans när alla variabler kontrolleras för – samtidigt som sociala relationer och tillit ökar sin jämfört med regressionen där folkmängd inte kontrollerades för. Samtidigt tappar också folkmängden sin signifikans när fler än 2 variabler kontrolleras för.

När det gäller de politiskt strukturella variablerna (Tabell 8) är det bara andelen ungdomsförbundsmedlemmar som är signifikanta med ett positivt samband när alla variabler i området kontrolleras för.

När samtliga variabler analyseras tillsammans (Tabell 9) är det bara Sociala relationer och tillit, Inkomst och förmögenhet och andelen ungdomsförbundsmedlemmar som har signifikanta samband mellan sig men där sambanden också sjunker.

Regressionsanalys. Beroende variabel: Representationskvot
 Ostandardiserade B-koefficienter. Standardfel inom parentes

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Invånarantal (Logaritmerad)	13,883*** (2,715)	15,142*** (2,341)	15,912*** (2,385)	12,209*** (2,917)
Utbildning och kompetens	.112* (.069)			.098 (.090)
Sociala relationer och tillit		.163* (.076)		.343** (.117)
Inkomst och förmögenhet			.038 (.074)	-.283* (.119)
Intercept	-26,120* (10,481)	-36,458*** (10,082)	-32,512** (2,385)	-21,474 (12,338)
N	290	290	290	290
R2 (justerad)	.149	.155	.013	.128

***=p <0,001 **=p <0.01 *=p <0.05

Tabell 7: Oberoende variabler, Politisk struktur och Logaritmerat antal invånare i kommunen

Regressionsanalys. Beroende variabel: Representationskvot
 Ostandardiserade B-koefficienter. Standardfel inom parentes

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Invånarantal (Logaritmerad)	13,002*** (2,713)	6,139 (4,895)	14,756***	-5,962 (10,826)
Andel Ungdomsförbundsmedlemmar	1,835* (.831)			1,990* (.890)
Antal invånare per förtroendevald		.031* (.013)		24,970 (17,421)
Antal förtroendeuppdrag per politiker			-7,022 (6,835)	-11,982 (7,318)
Intercept	-19,698 (11,257)	5,092 (18,624)	-13,284 (20,549)	27,419 (11,982)
N	290	290	290	290
R2 (justerad)	.156	.157	.145	.123

***=p <0,001 **= <0.01 *=p <0.05

Tabell 8: Politisk strukturella variabler med logaritmerat invånarantal

Modell 1	
Invånarantal (Logaritmerad)	-7,724 (10,799)
Utbildning och kompetens	.082 (.090)
Sociala relationer och tillit	.326** (.117)
Inkomst och förmögenhet	-.259* (.119)
Andel Ungdomsförbundsmedlemmar	1,733* (.885)
Antal invånare per förtroendevald (Logaritmerad)	25,482 (17,228)
Antal förtroendeuppdrag per politiker	-11,280 (7,246)
Intercept	25,149 (23,789)
N	290
R2 (justerad)	0,143

***=p <0,001 **= <0,01 *=p <0,05

Tabell 9: Samtliga variabler i studien kontrollerade för

6 Vad kan förbättra ungas representation

Frågeställningen som studien arbetade utefter var 'Vad förklarar variationen av ungas representation bland kommunalt förtroendevalda i Sveriges kommuner? '. Det kan anses vara att vi nu har svaret på frågeställningen men först ska något annat avhandlas som framkom när representationskvoten i sig självt studerades. Nämligen att unga är den enda åldersgruppen som är underrepresenterade. Alla andra grupper har i genomsnitt 100% eller mer.

*"De är så många, som en enda stor jättepropp Orvar i hålet och hindrar all utveckling."
Maria Hörmfeldt, 1983 om 40-talisterna på svensk arbetsmarknad
(Strömstedt, 2011)*

Vågar slutsatsen dras att det inom svensk kommunpolitik finns 'en jättepropp Orvar' eller 'Köttberg' (Brors, 2004) som förhindrar unga att komma in i politiken? Vid en första anblick visar det sig bara baserat på representationskvoten hos de andra åldersgrupperna att det är en kraftig överrepresentation av 50–64 åringar i svensk kommunpolitik. Det får ändå anses vara anmärkningsvärt att 50–64 åringar är representerade till som mest dubbelt av sin egentliga andel bland de röstberättigade. Det kan inte anses vara långt borta att anta att de äldre åldersgrupperna tar upp plats i politiken och att det kommer krävas att unga börjar representeras mer på bekostnad av de äldre befolkningsgrupperna.

Att social tillit och relationer tillslut spelar en stor roll är inte förvånande med tanke på rollen som socialt kapital i övrigt spelar för demokratins funktionssätt – om vi ska ha antagandet att där unga representeras bättre också är ett tecken på bättre fungerande lokal demokrati. Att det också är ett negativt samband mellan inkomst och förmögenhet och unga representation är ett spännande samband. Det skulle kunna bero på att unga inte släpps fram i de kommuner med hög inkomst för att det redan finns äldre medlemmar av kommunen som har starkare resurser och kapital för att ta sig in i politiken. Något mått för 'intra-generationell inkomstjämlighet' finns däremot inte att tillgå i första hand, utan här skulle ett mått på detta behöva konstrueras för att undersöka det sambandet närmare.

En av de grundläggande hypoteserna för denna uppsats var just att ungdomsförbund skulle spela roll för att öka representationen av unga. De genomförda analyserna visar också just detta kontrollerat för de övriga variablerna i studien att det är av vikt för att få ökad ungdomsrepresentation. Det är inte ett förvånansvärt resultat med anledning av vad som har anförts i teoridelen – men vittnar också om vikten av att ha fungerande ungdomsförbund i hela landet. Att inte alla partiers ungdomsförbund är representerade överallt är oroväckande för demokratins framtid. Det här går däremot dessvärre i den bredare trenden om minskat partipolitiskt engagemang. Men vilka förutsättningar som finns för själva ungdomsförbunden är ändå något som bör undersökas vidare för att kunna lyfta fram goda exempel och säkra den lokala demokratins fortlevnad.

Kommunernas politiska organisation verkar inte spela någon större roll. Det tycks vara andra politiska strukturer som påverkar ungdomsrepresentationen än just storleken och spridningen på den politiska organisationen i kommunen. Därför tycks just partiernas interna processer och förmåga att engagera unga vara av större vikt än hur kommunens politiska organisation är uppbyggd.

För att sammanfatta, svaret på frågeställningen tycks vara att det är sociala relationer och tillit och andelen ungdomsförbundsmedlemmar som är av vikt för ökad representation av unga. Av hypoteserna är det närvaron av politiska ungdomsförbund som är bekräftad samt att social tillit och relationer spelar roll samt inkomst när alla variabler har kontrollerats för.

6.1 Fortsatt forskning

Vidare effekter av ungas underrepresentation är nödvändig. Här kan dock det bli svårt att påvisa kausalitet. Vidare effekter och förutsättningar för ungdomsförbunden och de lokala partiorganisationerna skulle också kunna vara aktuellt för att få en mer fördjupad bild av fenomenet.

Ett intressant ämne som bara kort avhandlades i uppsatsens teoridel gäller hur mycket policy påverkas av unga närvaro. Här skulle det behövas mer empirisk forskning för att testa ifall det stämmer när det gäller ungas representation. Mer kvalitativ forskning hade också varit intressant för att få en bredare förståelse för varför unga inte är representerade. Hur ser exempelvis valprocesserna ut, vilka får komma fram i de politiska partierna osv.

Som tidigare nämnt med resultaten av att just social tillit och relationer och andelen ungdomsförbundsmedlemmar skulle fördjupad forskning på dessa två i den svenska kontexten vara intressant.

7 Referenser

- BLOEMRAAD, IRENE 201 Accessing the Corridors of Power: Puzzles and Pathways to Understanding Minority Representation. *West European Politics*, 36, 652-670.
- BLOEMRAAD, IRENE & SCHÖNWÄLDER, KAREN 2013. Immigrant and Ethnic Minority Representation in Europe: Conceptual Challenges and Theoretical Approaches. *West European Politics*, 36, 564-579.
- BRORS, HENRIK. 2004. Nuder kovänder om köttberget. *Dagens Nyheter*, 21 December.
- BÄCK, HENRY, ERLINGSSON, GISSUR Ó & LARSSON, TORBJÖRN 2015. Kommuner och Landsting. *Den svenska politiken*. Stockholm: Liber.
- DANCYGIER, RAFAELA M., LINDGREN, KARL-OSKAR, OSKARSSON, SVEN & VERNBY, KÅRE 2015. Why Are Immigrants Underrepresented in Politics? Evidence from Sweden. *American Political Science Review*, 109, 703-724.
- KOLADA 2023. Fri sökning.
- KYMLICKA, WILL 1995. *Multicultural citizenship: a liberal theory of minority rights*, Oxford, Oxford Univeristy Press.
- MANSBRIDGE, JANE 1999. Should blacks represent blacks and women represent women? A contingent "yes". *The Journal of Politics*, 61, 628-657.
- MARTINSSON, JOHAN 2022. Väljarnas politiska dagordning inför valet 2022. . I: ANDERSSON, U., OSCARSSON, H., RÖNNERSTRAND, B. & THEORIN, N. (Red.) *Du sköra nya värld*. . Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- MUCF, MYNDIGHETEN FÖR UNGDOMS OCH CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR 2023. *Barn och ungdomsorganisationer* [Online]. Tillgänglig på: <https://www.mucf.se/bidrag/barn-och-ungdomsorganisationer> [Hämtad 26 April 2023].
- NORRIS, PIPPA 2009. *Political Activism: New Challenges, New Opportunities*, Oxford University Press.
- PALLANT, JULIE 2020. *SPSS Survival Manual*, London, Open University Press.
- PHILLIPS, ANNE 1995. *The Politics of Presence*, Oxford, OUP Oxford.
- PUTNAM, ROBERT D., LEONARDI, ROBERT & NANETTI, RAFFAELLA 1993. *Making democracy work. civic traditions in modern Italy*, Princeton University Press.
- PUTNAM, ROBERT DAVID 2000. *Bowling alone : the collapse and revival of American community*, Simon & Schuster.
- SCB, STATISTISKA CENTRALBYRÅN 2020. Förtroendevalda i kommuner och regioner 2019.
- SOLEVID, MARIA & WÄNGNERUD, LENA 2018. Hur gamla är de som bestämmer? I: ARBETSKRAFT, D. F. S. (ed.). Stockholm: SOU.
- STOCKEMER, DANIEL & SUNDSTRÖM, AKSEL 2018. Age representation in parliaments: Can institutions pave the way for the young? *European Political Science Review*, 10, 467-490.
- STOCKEMER, DANIEL & SUNDSTRÖM, AKSEL 2020. Conceptualizing, Measuring, and Explaining Youths' Relative Absence in Legislatures. *PS: Political Science & Politics*, 54, 195-201.

- STOCKEMER, DANIEL & SUNDSTRÖM, AKSEL 2018. Youth Representation in the European Parliament the limited effect of political party characteristics. *Intergenerational Justice Review*, 4, 68-78.
- STOCKEMER, DANIEL & SUNDSTRÖM, AKSEL 2022. *Youth without RepResentation The Absence of Young Adults in Parliaments, Cabinets, and Candidacies*, Ann Arbor, University of Michigan Press.
- STRÖMSTEDT, JENNY. 2011. Jenny Strömstedt: Det är vi som är den nya jätte-proppen Orvar. *Expressen*, 29 Oktober.
- SUNDELL, ANDERS. 2010. *SPSS Akuten* [Online]. Tillgänglig på: <https://spssakuten.com/> [Hämtad April Maj 2023].
- TABACHNICK, BARBARA G & FIDELL, LINDA S. 2013. *Using Multivariate Statistics*, Boston, Pearson Education.
- TEORELL, JAN & SVENSSON, TORSTEN 2007. *Att fråga och att svara* Stockholm, Liber.
- UNGDOMSBAROMETERN. 2022. *Ungdomsbarometern 2022 - Generation Z 2022* [Online]. Stockholm: Ungdomsbarometern. Tillgänglig på: <https://www.ungdomsbarometern.se/generation-z-2022/> [Hämtad 20 maj 2022].
- UNGDOMSSTYRELSEN 2000. Unga människors representation i kommunala beslutsorgan. Stockholm.
- VALMYNDIGHETEN 2018 Valpresentation 2018 Statistik.
- VALMYNDIGHETEN. 2022. *Valsystemet och rösträttens historia* [Online]. Tillgänglig på: <https://www.val.se/om-oss/vart-uppdrag/rostrattens-historia.html> [Hämtad 3 Maj 2023].
- VERBA, SIDNEY, SCHLOZMAN, KAY LEHMAN & BRADY, HENRY E. 1995. *Voice and equality: civic voluntarism in American politics*, Cambridge, Mass., Harvard University Press.
- WIKSTRAND, JENNY. 2022. *Sakpolitiska frågor – medievinkling och allmänhetens syn* [Online]. Retriever: Retriever. Tillgänglig på: <https://www.retrievergroup.com/sv/blogg/valet-2022-sakpolitiska-fragor-medievinkling-allmanhetens-syn> [Hämtad 20 Maj 2023].
- WÄNGNERUD, LENA 1999. *Kvinnorepresentation*, Lund, Studentlitteratur.